

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2017. gada 21. novembrī

Satversmes tiesas 2. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Sanita Osipova, tiesneši Gunārs Kusiņš un Aldis Laviņš,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 175/2017),

konstatēja:

1. No pieteikuma satura izriet, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Civilprocesa likuma 464. panta trešo daļu, ciktāl tā neparedz ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu kasācijas instances tiesā (turpmāk – apstrīdētā norma), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un 92. panta pirmajam teikumam, kā arī attiecībā uz Pieteikuma iesniedzēju atzīt to par spēkā neesošu no 2017. gada 6. jūlija.

2. Civilprocesa likuma 464. panta trešā daļa noteic: „Ja tiesnešu kolēģija vienbalsīgi atzīst, ka kasācijas tiesvedības ierosināšana ir atsakāma, tā ar savu rīcības sēdes lēmumu atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta 11. punktu un 19.² panta pirmo daļu persona var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesai tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā konstitucionālajai sūdzībai noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai.” Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa šādu uzskatu juridiski pamatot. Minētā tiesību norma ir skatāma kopsakarā ar Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktu, saskaņā ar kuru pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums.

6.1. Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2002-07-01 3. punktu*). Persona ir tiesīga vērsties Satversmes tiesā tikai tādā gadījumā, kad pastāv tieša saikne starp šīs personas pamattiesību ierobežojumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk. Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*). Tas nozīmē, ka pieteikuma iesniedzējam ir pienākums sniegt juridiskus argumentus citstarp par to, vai tā pamattiesību aizskārums rada tieši konkrētā apstrīdētā norma (*sal. sk.*

Satversmes tiesas 2016. gada 7. septembra lēmuma par atteikšanos ierosināt lietu pēc pieteikuma Nr. 195/2016 8. punktu).

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma regulējumam personas pamattiesību aizskārums ir konstatējams, ja: pirmkārt, personai Satversmē ir noteiktas konkrētās pamattiesības, proti, apstrīdētā norma ietilpst konkrēto pamattiesību tvērumā; otrkārt, tieši apstrīdētā norma aizskar personai Satversmē noteiktās pamattiesības (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā 2016-02-01 5. punktu).*

Tādējādi Satversmes tiesas kolēģijai ir jāpārbauda, vai Pieteikuma iesniedzēja ir norādījusi juridiskus argumentus tam, ka apstrīdētā norma aizskar tieši viņas tiesības un tās ietilpst Satversmē noteikto pamattiesību tvērumā.

6.2. Pieteikuma iesniedzēja norāda, ka, neparedzot viņas ar lietas vešanu saistīto izdevumu kasācijas instances tiesā atlīdzināšanu gadījumā, ja tiek atteikta kasācijas tiesvedības ierosināšana un stājas spēkā viņai labvēlīgs apelācijas instances tiesas spriedums, esot aizskartas viņas Satversmes 91. panta pirmajā teikumā un 92. panta pirmajā teikumā noteiktās pamattiesības.

No pieteikuma satura izriet, ka, Pieteikuma iesniedzējas ieskatā, viņas pamattiesību aizskārums rada tiesiskā regulējuma trūkums par ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu kasācijas instances tiesā. Tātad savu Satversmē noteikto pamattiesību aizskārums Pieteikuma iesniedzēja pēc būtības saskata Civilprocesa likuma 57. nodaļas „Kasācijas tiesvedības ierosināšana un lietas izskatīšana kasācijas instancē” regulējuma nepilnībā.

Pieteikuma iesniedzēja lūdz atzīt par neatbilstošu Satversmei tieši apstrīdēto normu, jo saskaņā ar to ir pieņemts lēmums par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību. Tomēr konkrētajā gadījumā iespējamais Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskārums izriet nevis no lēmuma par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību, bet no lēmuma par atteikšanos pieņemt pieteikumu, kuru Augstākās tiesas tiesnešu kolēģija ir pamatojusi ar Civilprocesa likuma 57. nodaļas normām, kuras neparedzot kasācijas instances tiesai kompetenci lemt par ar lietas vešanu saistīto izdevumu piedziņu.

Lai arī apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējai ir piemērota, tā nosaka vienīgi kasācijas instances tiesas tiesnešu kolēģijas tiesības pieņemt lēmumu par atteikšanos ierosināt kasācijas tiesvedību un neskar ar lietas vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu. Pieteikuma iesniedzēja savā pieteikumā nav pamatojusi, ka tieši apstrīdētā norma rada iespējamo Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizskārums, bet vienīgi paudusi savu subjektīvo viedokli, ka regulējums par ar lietas

vešanu saistīto izdevumu atlīdzināšanu kasācijas instances tiesā būtu iekļaujams tieši apstrīdētajā normā.

Ņemot vērā minēto, pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 2. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 175/2017).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 2. kolēģijas priekšsēdētāja

S. Osipova